

Dosarul nr. 2r-853/18

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Parfeni)

Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (I. Țurcan, I. Cotruță, N. Simciuc)

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Eduard Iftodii în interesele Iaroțchi Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Iaroțchi Vasile și Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a creditului, dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii și a cheltuielilor de judecată,

și acțiunea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind constatarea stingerii obligațiunii de fidejusiune,

și acțiunea reconvențională depusă de Iaroțchi Vasile împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității absolute a contractelor de fidejusiune,

împotriva încheierii din 20 iunie a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Iaroțchi Vasile,

c o n s t a t ă :

La 06 august 2015, Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Iaroțchi Vasile și Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” solicitând încasarea în mod solidar din debitorului Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” și a fidejursorului Iaroțchi Vasile a datoriei în mărime de 344227,60 dolari formată din 186 200 dolari cu titlu de datorie bancară, 38 428 dolari dobândă de întârziere, 92 665, 75 dolari cu titlu de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului, 26 933,49 dolari cu titlul de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii derivate din contractul de credit nr.56/11 din 10 februarie

2011 și a datoriei bancare în mărime de 257 317,97 dolari, formată din 48 569, 51 dolari cu titlu de credit, 51 748, 18 dolari cu titlu de dobândă 120 652,47 dolari, cu titlu de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului, 36 347,81 dolari cu titlu de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii derivată din contractul de credit nr. 2BSTDB/12 din 20 martie 2012;

încasarea în mod solidar din contul debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” și a fidejursorilor Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” Iaroțchi Vasile 257 317,97 dolari, formată din 48 569, 51 dolari cu titlu de credit, 51 748, 18 dolari cu titlu de dobândă 120 652,47 dolari, cu titlu de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului, 36 347,81 dolari cu titlu de dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii derivată din contractul de credit nr. 2BSTDB/12 din 20 martie 2012 și a cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării acțiunii inițiale, Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” a depus acțiune reconvențională împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni solicitând stingerea obligației de fidejusiune prestate prin contractul de fidejusiune nr.16 din 20 martie 2012.

La fel, și Iaroțchi Vasile a depus acțiune reconvențională împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni solicitând recunoașterea și declararea nulă absolută a contractelor de fidejusiune nr.189 din 10 februarie 2011 și 20 martie 2012 încheiate între Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni și Iaroțchi Vasile.

Prin hotărârea din 12 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni.

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” și Iaroțchi Vasile în beneficiul Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni creditul în mărime de 186 200,00 (o sută optzeci și șase de mii două sute) dolari SUA, dobânda în mărime de 38 428,36 (treizeci și opt de mii patru sute douăzeci și opt, 36) dolari SUA, dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de 92 665,75 (nouăzeci și două de mii șase sute șazeci și cinci, 75) dolari SUA, calculată în baza contractului de credit nr. 56/11 din 10 februarie 2011 și creditului în mărime de 48 569,51 (patruzeci și opt de mii cinci sute șazeci și nouă, 51) dolari SUA, dobânda în mărime de 51 748,18 (cincizeci și unu de mii șapte sute patruzeci și opt, 18) dolari SUA, dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de 120 652,47 (o sută douăzeci de mii șase sute cincizeci și doi, 47) dolari SUA calculată în baza contractului de credit nr.2BSTDB/12 din 20.03.2012.

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Iaroțchi Vasile în beneficiul Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni creditul în mărime de 48 569,51 (patruzeci și opt de mii cinci sute șazeci și nouă, 51) dolari SUA, dobânda în mărime de 51 748,18 (cincizeci și unu de mii șapte sute patruzeci și opt, 18) dolari SUA, dobândă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de 120 652,47 (o sută douăzeci de mii șase sute cincizeci și doi, 47) dolari SUA calculată în baza contractului de credit nr. 2BSTDB/12 din 20 martie 2012.

Pretenția Băncii Comerciale “Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Iaroțchi Vasile privind încasarea dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii, s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Iaroțchi Vasile în beneficiul Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni taxa de stat în sumă de 50 000 (cincizeci mii) lei.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind constatarea stingerii obligațiunii de fidejusiune, ca neîntemeiată.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Iaroțchi Vasile împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității absolute a contractelor de fidejusiune, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 12 martie 2018, Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 12 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni și admiterea acțiunilor reconvenționale.

La 10 aprilie 2018, Iaroțchi Vasile a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 12 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni și admiterea acțiunilor reconvenționale.

Prin încheierea din 21 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Iaroțchi Vasile.

S-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării cererilor de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat, fiindu-i acordat termen până la 20 iunie 2018, ora 10⁰⁰.

S-a explicat apelanților că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererile de apel vor fi restituite.

La 20 iunie 2018, Societate cu Răspundere Limitată „Clasic SV” a depus apelul motivat.

Iaroțchi Vasile, fiind reprezentat de avocatul Eduard Iftodii, a depus apelul motivat, solicitând suplimentar cerințelor din apelul nemotivat și scutirea integrală de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 20 iunie a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea privind scutirea de la taxa de stat a apelantului Iaroțchi Vasile și s-a scutit parțial de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului Iaroțchi Vasile, termen pentru achitare taxei de stat în mărime de 10000 lei, până la 25 septembrie 2018.

La 13 aprilie 2018, avocatul Eduard Iftodii acționând în interesele lui Iaroțchi Vasile, a declarat recurs împotriva încheierii din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând încheierii menționate și emiterea noi decizii de scutire integrală a apelantului Iaroțchi Vasile de la plata taxei de stat și restituirea cauzei în instanța de apel la faza primirii cererii de apel.

În motivare, a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

Instanța de apel a apreciat circumstanțele și probele referitoare la imposibilitatea lui Iaroțchi Vasile de achitare a taxei de stat.

Recurentul a reiterat că la materialele dosarului sunt anexate înscrisuri, care confirmă că recurentul a rămas fără casa de locuit, fiind executată în contul achitării datoriei. Din anul 2013 nu a mai făcut nici o achitare a datoriei față de bancă, iar în cadrul procedurii de executare nu au fost identificate careva surse de venit de stingere a datoriei.

Instanța de apel a apreciat în mod arbitrar faptul că Iaroțchi Vasile a fost scutit în totalitate de la plata taxei de stat de către instanța de fond, în baza temeiurilor invocate și în instanța de apel, iar o asemenea abordare este absolut inechitabilă.

Familia lui Iaroțchi Vasile se află într-o situație de imposibilitate obiectivă de a achita taxa de stat, având o starea materială grea.

În condițiile art. 47 alin.(1), 20 alin.(1) și a jurisprudenței CEtDO, recurentul consideră că impunerea achitării taxei de stat în mărime de 10000 lei, îngrădește dreptul recurentului de acces la justiție.

În temeiul art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, recurentul solicită scutirea integrală de la plata taxei de stat, pentru examinarea apelului.

Prin referința depusă la 07 noiembrie 2018, Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni a indicat că nu există nici un temei legal ce ar putea servi la casarea încheierii recurate. Instanța de apel în urma analizei minuțioase a circumstanțelor cauzei a emis o încheiere legală. Corect a stabilit că taxa impusă nu prevalează limitele stabilite prin lege și urma a fi achitată în mărimea indicată în încheierea instanței. A solicitat respingerea recursului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs reține următoarele.

Conform prevederilor art.425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea contestată la 20 iunie 2018.

Recurentul a indicat că a recepționat încheierea instanței prin intermediul oficiului poștal, la 23 august 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție atașat la materialele dosarului (f.d. 105 Vol. III).

Cererea de recurs a fost declarată la 06 septembrie 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

Conform art. 426 alin. (3) Cod de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță“ nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește că ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natura financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky, p. 80–81, §§ 61).

Cu toate acestea, Curtea reiterează faptul că valoarea taxelor, apreciată în lumina circumstanțelor unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului și faza de procedura în care limitarea respectivă este impusă, sunt factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili dacă partea interesată a beneficiat de dreptul său de acces la instanță sau dacă, din cauza valorii taxelor, accesul la o instanță a fost limitat într-o asemenea măsură încât dreptul este încălcat chiar în esența sa (Tolstoy-Miloslavsky p. 80–81, §§ 63 și Kreuz, § 60).

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Respectiv, instanța de judecată, în fiecare caz, urmează să, cerceteze probele ce vin să probeze situația materială a reclamantului pentru a decide asupra scutirii sau nu de la plata taxei de stat astfel încât, dreptul de acces la o instanță de judecată să nu fie încălcat în substanță.

Colegiul constată că la depunerea acțiunii reconvenționale, Iaroțchi Vasile a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din motivul situației financiare grea.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani Iaroțchi Vasile a fost scutit de la plata taxei de stat, la depunerea acțiunii reconvenționale.

În motivarea încheierii, instanța de judecată a motivat că actele anexate la materialele dosarului dovedesc faptul că bunul imobil gajat de Iaroțchi Vasile, conform contractului de ipotecă din 20 martie 2012, a fost comercializat, iar aceasta atestă că situația materială este dificilă, circumstanță ce servește temei de scutire de la plata taxei de stat.

După depunerea cererii de apel nemotivat, Iaroțchi Vasile a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat în legătură cu situația materială grea.

Instanța de apel, a constatat că Iaroțchi Vasile și soția acestuia nu sunt angajați în câmpul muncii, nu au un venit stabil, care i-ar asigura un mod de viață decent, au un copil minor la întreținere, de asemenea, nu deține careva bunuri în proprietate, unicul bun casa de locuit, fiind vândută, în urma exercitării dreptului de gaj.

Totodată, a indicat că apelantul nu a prezentat probe incontestabile și pertinente care ar reflecta starea materială grea, ce justifică imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În acest context, instanța de recurs menționează, că instanța de apel, contrar prevederilor legale, a respins apelantului cererea de scutire integrală de la plata taxei de stat.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului presupune ca cererile părților să fie examinate în mod riguros de către instanța sesizată, ceea ce implică, în sarcina instanței, obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și probele propuse de părți. Cu alte cuvinte, noțiunea de "proces echitabil" cere ca o instanță să fi examinat cu adevărat problemele esențiale ce i-au fost supuse atenției.

În cauza Mahov contra Moldovei, Curtea Europeană a Drepturilor omului a constatat că deși prima instanță a constatat imposibilitatea reclamantului de a plăti taxa de stat, aceasta l-a obligat să o plătească după ce a respins pretențiile lui. Instanța de judecată nu a explicat motivele schimbării poziției sale și nici nu s-a referit la vre-o dovadă care ar fi fost probată că situația patrimonială a reclamantului s-ar fi îmbunătățit radical, constatând în final o încălcare a art. 6.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Raportat la aceste principii, se constată că instanța de apel a constatat din probele prezentate la dosar imposibilitatea achitării taxei de stat de către apelantul Iaroțchi Vasile, nu a stabilit nici o circumstanță care să justifice schimbarea situației financiare a recurentului, însă totuși a impus acestuia spre plată suma de 10 000 lei și astfel, nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate.

Colegiul reține faptul că într-adevăr apelantul se află într-o stare materială grea, iar circumstanțele de fapt în care se află nu îi permit achitarea taxei de stat.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2014, menținută și de instanțele ierarhic superioare, Iaroțchi Vasile a fost deposedat de casa de locuit deținută în proprietate și transmisă silit în posesie a gajului pentru a fi vândută forțat, totodată s-a dispus evacuarea acestuia din imobil.

Conform extraselor de cont din 15 mai 2017, venitul din vânzarea bunului a fost transferat în conturile instituției bancare, a contractelor de credit contractate de Iaroțchi Vasile.

Totodată, din materialele dosarului se constată că alte achitări a contractelor de credit până la momentul actual Iaroțchi Vasile, nu a efectuat.

Așadar, instanța de recurs conchide că Iaroțchi Vasile a justificat prin probe cerința de scutire integrală de la plata taxei de stat, pentru examinarea apelului depus împotriva hotărârii din 12 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și astfel, scutirea fiind întemeiată.

Având în vedere considerentele menționate, Colegiul reține că încheierea instanței de apel este neîntemeiată fiind adoptată cu încălcarea normele de drept procesual, drept consecință urmează a fi casată.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Eduard Iftodii în interesele lui Iaroțchi Vasile.

Se casează încheierea din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se soluționează prin decizie problema.

Se scutește integral apelantul Iaroțchi Vasile, de la plata taxei de stat, la depunerea apelului împotriva hotărârii din 12 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup”, Iaroțchi Vasile și Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a creditului, dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii și a cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Alfafin Grup” împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind constatarea stingerii obligațiunii de fidejusiune și acțiunea reconvențională depusă de Iaroțchi Vasile împotriva Băncii Comerciale „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității absolute a contractelor de fidejusiune.

Decizia este irevocabilă.

Președinte ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari